

Posudek na bakalářskou práci

autor, obor:

Eva Ulrichová

název práce:

***Životní styl na venkově mezi světovými válkami
a v současnosti***

Bakalářská práce je věnována vhodnému (a vlastně vždy aktuálnímu) tématu. Název sám ale slibuje více než text může v daném rozsahu naplnit.

Práce stojí na třech kapitolách: stručném uvedení do užitého pojmového aparátu, deskripci různých stránek (či přesněji: podmínek a forem) životního stylu (hlavně minulosti) a reflexi současnosti venkova jako procesu návratu k dlouhodobým vývojovým tendencím.

K Úvodu a 1. kapitole:

Přístup, který autorka zvolila pro 1. kapitolu (a především pro práci s uvozujícími pojmy), je v zásadě **dobře zvolený i provedený**, přiměřený cílům studie. Zvláštní je na něm pouze **jistá vědní naivita**, objevující se na řadě míst – a dokonce i v Úvodu. I na ní si např. čtenář uvědomí, že historie a badatelské objevy začínají pro každou generaci (či dokonce „desetiletou“ kohortu) jinde. Ale nejen to (byť nejde o nich zvláště podstatného, a také si dále tohoto fenoménu všimnat budu jen výjimečně):

- Autorka si v očekávaném přínosu práce poněkud fandí – viz s. 6 (a nejen s těmi praprarodiči a „milou vzpomínkou“ starších na své mládí ☺).
- Kdy si asi myslí, že na našem území přestalo být zemědělství „hlavním zdrojem obživy“? /5-6/
- Lze o stírání rozdílů mezi městem a vesnicí uvažovat jako o „procesu upadání vesnic“? /5/ Co je vlastně „identita vesnice“ /7/?
- Tvrzení, že „/p/rvní města vznikla před stovkami let ...“, jde-li o tisíce, je lehce žertovné; podobně i tvrzení o moru jako příčině kapliček či sloupů aj. drobných venkovských staveb /9/, apod.

Text úvodních partií (a nutno říci, že celé) práce potěší ale také **velmi korektním způsobem práce se zdroji** (tj. odkazovou „technikou“).

V odborné práci toto není vedlejší věc.

K 2. (hlavní) kapitole:

Většina textu této hlavní části sice není nijak mimořádně objevná, nicméně objevná a užitečně syntetizující rozhodně je. A také **příjemně čtivá** (jistá emocionalita v textu přítomná – jako druh poetična – rozhodně nijak nevadí). Trochu **vyšší míra kritičnosti** k soudům druhých (viz Librová, str. 17) by ale určitě vítána byla („stěhovaci“ touhu dětí ovlivňují rodiče – venkovský rodič málokdy posílal dítě na prázdniny do města, ne?), nicméně chápu, že by to asi rozbilo „atmosféru“ i logický sled textu. Prostě tu máme před sebou **formu vyprávění**, trochu jako pohádku, a tu se nijak nechce narušovat, protože zvláštním způsobem prokazuje svůj smysl. I tím, že připravuje

čtenáře i na vyprávění pamětníků, které přichází už vzápětí a je velkou hodnotou textu.

- To nevylučuje, že by někde v textu měla vhodně a výrazně zaznít zmínka o tom, že **vyprávění pamětníka** a **exaktní výpověď** o minulosti nejsou jedno a totéž /17 aj./.
- Také není zbytečné naznačit, o **jaké době** pamětník mluví – devadesátník a sedmdesátník, tak to budou značné rozdíly. (I když tam zmínka „tehdy po válce“ je /19/ a názvem je dáno meziválečné období).

Dlužno ale říci, že celkově text kapitoly po nemnoha stránkách nabývá na přesvědčivosti, je citlivě (a to i úsporně) formulován a **čte se už bez pocitů, že něco, byť drobnost, není tak úplně v pořádku**. Řeknu to i jinak: je to příjemné čtení, byť rozsah kapitoly je obrovský (40 stran) a v celku práce převažuje. Ne že by autorku neprozrazovala trocha staromilského romantismu, ale neš! V poloze elementární – skoro etnografické – evidence životních podmínek a zvyků je kapitola rozhodně velmi bohatá.

Ke 3. kapitole a Závěru:

Ta je zase více poznamenána **zjednodušováním pohledu**:

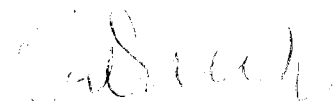
- Možná už tím, že je tak trochu cestou „zpět k Blažkovi“ (tj. úvodem dost citovanému autoru), který také poněkud – někdy – zjednodušuje /54/.
- Je určitě **kontrastem v plastičnosti pohledu**: až touto kapitolou je cítit, jak chybí **nepopsaný prostředek** – těch zhruba **40 poválečných let** – pro porozumění zejména současnosti. Např.:
 - Vztah k půdě /56/ se ztratil především v tomto období.
 - Nikde není k postřehnutí vliv mezinárodní izolace (viz rozklad vkusu ve vesnické architektuře), stejně jako ztráta kontinuity v živnostech (viz opět i architektura, atd.atd.) či třeba právně motivovaná strategie udržování neobyvatelnosti mnoha domků.
 - Ale nepostřehnou se ani kontinuitní vlivy – v témže období se svépomocí (byť vždy trochu nucenou) hodně stavěly školky, renovovaly prostory pro společenskou zájmovou činnost, apod.

Tak v kapitole chybí „zamlčená“ **opora pro srovnávání** dvou „časů“ z názvu, pomineme-li pár obvyklých tvrzení. Závěr to napraví jen zčásti.

Celkově soudím, že jde o bakalářskou práci **pěknou, s obrovskou pracovní investicí a „šarmem“ vyjádření**. Navíc **formálně perfektní**. Její přijetí k obhajobě vidím jako samozřejmost a jen doufám, že autorka v rozpravě dokáže zdůraznit sociologické dimenze postupu a výsledků studia textu (i větší nadhled) a nabídne tak možnost ještě lepšího – tedy výtečného – celkového hodnocení. Nemám k němu daleko. Zatím však volím známku

v e l m i d o b ě

V Praze dne 18. 6. 2008

PhDr. Richard Růžička, CSc.
oponent bakalářské práce